

60.000 exemplare. Romanul *Învierea* a apărut în aceeași perioadă într-un tiraj de 40.000 exemplare.

Evident, se arată în câteva pagini și reconsiderarea conținutului și valorii artistice a operei lui Tolstoi în lumina principiilor esteticii marxist-leniniste de către criticii și istoricii literari români.

Concluziile lucrării concentrează expunerea anterioară în formulări pregnante, subliniind toată complexitatea procesului, adesea contradictoriu, al asimilării moștenirii literare — ea însăși atât de contradictorie — a lui Tolstoi, de către publicul românesc, de către scriitorii români și de critica literară din țara noastră. Se vede clar cum, în cursul acestui proces, s-a impus, din ce în ce mai mult, înțelegerea progresistă a operei genialului scriitor. Autoarea lucrării accentuează faptul că, așa cum s-a întâmplat și la alte popoare, cititorul român a căutat să găsească în opera marelui scriitor « rezonanțe apropiate, înrudite cu propriile lui preocupări și idealuri, să descifreze îndemnuri și chemări la care să vibreze sufletul său, într-un fel s-o actualizeze și s-o adapteze la felul lui de viață, la mentalitatea și aspirațiile lui » (p. 300), ceea ce este încă o dovadă « a valorii universale pe care o îmbracă minunata creație a scriitorului rus » (p. 301).

Lucrarea Tatiane Nicolescu prezintă interes deci nu numai pentru specialiștii de la noi și de peste hotare, dornici de o informație sigură, exhaustivă și sintetică asupra temei abordate, ci se adresează tuturor cititorilor care sînt doritori să cunoască mai temeinic amploarea și formele în care cultura română a receptat și valorificat creația unuia din cei mai mari scriitori ai lumii. Ea constituie una dintre cele mai interesante și mai documentate monografii literare scrise în ultimul timp despre Tolstoi și oferă temelia solidă pe care se poate redacta în viitor capitolul respectiv în lucrări de felul monografiei *L. N. Tolstoi și literatura mondială* (*О мировом значении Л. Н. Толстого*) de T. Motiliovă¹, monografie în care deocamdată nu și-a găsit loc o expunere a prezenței lui Tolstoi în România. Monografia Tatiane Nicolescu umple strălucit această lacună. Totodată ea devine un instrument de lucru prețios pentru cei ce se ocupă de istoria literaturii române, fiindcă aduce fapte și considerații noi asupra unui aspect al creației literare a unora din cei mai reprezentativi scriitori români și, în genere, asupra procesului literar ce s-a desfășurat în țara noastră de la sfîrșitul sec. al XIX-lea pînă în prezent.

V. HAREA

M. EMINESCU, *Cmuxu*, Editura pentru literatură universală, Moscova, 1958

Traducerile din poeziile lui Eminescu cuprinse în acest volum se încadrează într-o activitate bogată de traduceri din literatura română, clasică și modernă, pe care o desfășoară Editura pentru literatură universală din Moscova. Volumul completează un gol de mult simțit, deoarece în trecut, cu excepția culegerii din 1950 (care cuprinde 54 de poezii)², s-au făcut traduceri rusești sporadice și insuficiente pentru a da o imagine completă asupra operei lui Eminescu.

Volumul apărut în 1958, alcătuit și prefăcut de I. Kojevnikov și redactat de I. Mirimski, cuprinde 117 din cele mai importante poezii (inclusiv 52 postume) ale marelui poet român, transpuse în limba rusă de 26 de traducători³. Alcătuitorul volumului a așezat în ordine cronologică antumele și postumele sale. Este un mod original și nou de a prezenta postumele și, fără a intra în discuția asupra valorii postumelor eminesciene, trebuie să recunoaștem că împletirea în ordinea cronologică a antumelor cu postumele dă într-adevăr intonații noi versurilor eminesciene.

În ceea ce privește alegerea materialului, s-au exclus trei categorii de opere: unele poezii prea lungi (cum ar fi *Strigoii* sau *Memento mori*), variantele (cum ar fi *Povestea teiului* sau cele patru variante ale poeziei *Mai am un singur dor*) și poeziile cu caracter ocazional (*La mormîntul lui Aron Pumnul* sau *La o artistă*).

I. Kojevnikov, cunoscut publicului sovietic prin mai multe volume de traduceri din opera unor scriitori și poeți români, ca A. Bacalbașa, I. L. Caragiale, M. Sadoveanu, Al. Sahia, G. Călinescu, E. Barbu, V. Porumbacu, cunoaște limba română și nu este lipsit de interes să amintim că traducările literale de care s-au folosit traducătorii au fost făcute de dînsul. Redactorul

¹ Ed. rusă, Moscova, 1960, Edit. Acad. de Științe a U.R.S.S., Ed. română, București, EPL, 1963.

² M. Eminescu, *Cmuxu*, Moscova, 1950.

³ A. Ahmatova, I. Alexandrov, E. Alexandrova, A. Argo, B. Brodski, N. Ciukovski, A. Efron, N. Entelis, A. Gatov, A. Globa, I. Gurova, I. Kojevnikov, V. Korceghin, V. Levik, L. Martinov, I. Mirimski, R. Moran, M. Pavlova, G. Perov, N. Ștefanovici, S. Șervinski, A. Ștainberg, M. Talova, N. Verjsekaia, M. Zamahovskaia, M. Zenkevici.